

Indisch Herinneringscentrum

BRONBEEK

INDISCH GEHEUGEN
VOOR DE TOEKOMST

Indisch Geheugen voor de Toekomst

Jaarplan 2017 Indisch Herinneringscentrum (IHC)

Periode: 1 januari tot en met 31 december 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pag. 5
2. Doelstellingen IHC	pag. 10
3. Activiteitenplan	pag. 12
3.1 Organisatie IHC	pag. 12
3.1.1 Personele organisatie	pag. 12
3.1.2 Vrijwilligers en stagiairs	pag. 13
3.1.3 Financiële en salarisadministratie	pag. 14
3.1.4 Een volwaardig Indisch Herinneringscentrum - Kenniscentrum Repatriëring	pag. 14
3.1.5 Samenwerking met andere organisaties	pag. 17
- Museum Bronbeek	
- Stichting Herdenking 15 augustus 1945	
- Nationaal Comité 4 en 5 mei	
- Herinneringscentra, SMH 40-45 en Platform WO II	
- NIOD	
- Indische organisaties en erfgoedinstellingen	
- Universiteit van Amsterdam: leerstoel IHC	
- CCfilm met regisseur De Ceuninck van Capelle	
3.2 Activiteiten IHC	pag. 23
3.2.1 Herinneren in relatie tot herdenken	pag. 24
3.2.2. Voorlichting en educatie	pag. 24
3.2.3 Wisseltentoonstellingen	pag. 31
3.2.4 Kennisloket en online media	pag. 33
3.2.5 Podiumactiviteiten	pag. 34
Bijlage 1: Begroting IHC 2017	

1. Inleiding

Dit jaarplan is een gedetailleerde uitwerking van de geplande activiteiten van het Indisch Herinneringscentrum (IHC) in 2017. De begroting is opgesteld als onderdeel van de planning- en controlecyclus. Het IHC is gevestigd op landgoed Bronbeek in Arnhem en is het vierde nationale herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog¹ in Nederland.

Terugblik op 2016

Het IHC bereidt zich voor op een toekomst waarin het als een volwaardig Indisch Herinneringscentrum kan opereren. Dit liep als een rode draad door 2016 heen. In vervolg op het plan 'Scenario's voor de Toekomst' van mei 2015, heeft het IHC begin 2016 – mede op verzoek van het ministerie van VWS - een enquête gehouden onder zijn achterban. Daarin werd getoetst of het beeld dat het IHC heeft van een volwaardig herinneringscentrum strookt met dat van de achterban. Daarnaast is de vraag gesteld waar het herinneringscentrum idealiter gevestigd zou zijn. De uitkomsten zijn – wederom op verzoek van het ministerie van VWS - uitgewerkt in een scenariostudie. Tegelijkertijd deed een verkenner (de heer H. Esmeijer) op verzoek van de Commissaris van de Koning een onderzoek naar mogelijkheden om een oplossing te vinden voor de krappe behuizing van het IHC op Landgoed Bronbeek en de ongelijke verhoudingen op het landgoed.

Begin 2016 was er een bestuurspositie vacant. Op 1 maart 2016 is mevrouw W. Sorgdrager afgetreden als bestuurslid, conform rooster van aftreden. Op dezelfde datum traden twee nieuwe bestuursleden aan: de heren P. Jansen en A. Scholtes. Per 1 augustus is er tijdelijk een zevende bestuurslid aangesteld: de heer R. Laurens. Hiermee werd geanticipeerd op het aftreden per 1 november 2016 van de heer B. Go.

In 2016 heeft het IHC, naast haar reguliere activiteiten (gefinancierd door het ministerie van VWS), ook het project Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst uitgevoerd (gefinancierd door het vfonds) en Terug naar Tjihapit (gefinancierd door het Nationaal Comité 4 en 5 mei).

In het project Gedeeld Verleden Gedeelde Toekomst werkt het IHC samen met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 (Stichting Herdenking). Daarmee is in 2014 een samenwerkingsconvenant gesloten voor een periode van drie jaar. In september is de samenwerking geëvalueerd en ten tijde van de totstandkoming van dit jaarplan werd invulling gegeven aan de voortzetting van de samenwerking tussen het IHC en Stichting Herdenking. De organisatie van de herdenking op 15 augustus en de programmering van hieromheen zijn vervat in het programma Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst. Met de activiteiten bereiken wij een breed publiek en 15 augustus wordt goed op de kaart gezet in Nederland. Tegelijkertijd zijn activiteiten geïnitieerd om grotere groepen jongeren te bereiken, onder andere met de organisatie van de bijzonder populaire Indische Salons,

¹ In het vervolg van dit document wordt onder de 'Tweede Wereldoorlog' ook verstaan de 'nasleep' (Bersiap, onafhankelijkheidsstrijd en repatriëring)

INDOroutes en de campagnes #Ikherdenk en 'Thuis in beeld'. In 2016 was het centrale thema : 'Oost west, thuis best?'

Zonder de eerste generatie uit het oog te verliezen, is het gelukt om de jongere generaties meer bij de herdenking te betrekken, zowel in het ochtend- en middagprogramma in het World Forum, als tijdens de herdenking bij het Indiëmonument. Het IHC profileert zich hierin als regisseur en coördinator van activiteiten, die tevens andere organisaties faciliteert.

De activiteiten van het IHC werden in bijzonder goed bezocht. Regelmatig hebben we mensen teleur moeten stellen. Dit maakt het IHC goed zichtbaar voor de achterban. De communicatie van het IHC via internet (websites, webportaal, Facebook, Twitter) heeft in het afgelopen jaar wederom een enorme vlucht genomen. Het aantal volgers groeide gestaag en het IHC wordt goed opgemerkt. Met name op Facebook is regelmatige interactie met jongeren, die het IHC nauwgezet volgen. De Melati (Indische jasmijn) heeft inmiddels grote bekendheid als symbool van de herdenking op 15 augustus. De Melati is ongekend populair en wordt gedragen bij de Indiëherdenking én ook door het jaar heen tijdens 'Indische' bijeenkomsten en bijeenkomsten in relatie tot de Tweede Wereldoorlog.

Het webportaal 'Indië in Oorlog' is in 2015 en 2016 sterk verbeterd. Na vele jaren kan nu gesteld worden dat het webportaal technisch goed in orde is en dat de zoekmachine uitstekend werkt. Er is een start gemaakt met de digitalisering van de passagierslijsten van de repatriëring. Met betrekking tot het toekomstige Kenniscentrum Repatriëring is er een start gemaakt met de digitalisering van de passagierslijsten van de Repatriëring.

In 2016 richtte het IHC zich met name op nieuwe toepassingen van bestaande materialen, die zo goed mogelijk op elkaar aangesloten werden. Het educatieve aanbod is versterkt met een quiz voor het primair onderwijs als ook lesmateriaal voor het voortgezet onderwijs. Dit is gerealiseerd met fragmenten uit documentaire 'Terug naar Tjihapit'. De eerste stappen zijn gezet voor de samenwerking in 2017 met 'Oorlog in mijn buurt'. De Wereld Express is succesvol ingezet bij scholen, diverse activiteiten en festivals, zoals Kwaku.

In 2016 zijn vijf wisseltentoonstellingen gepresenteerd als verdieping op 'Het Verhaal van Indië'. Drie daarvan waren te zien in museum Bronbeek: 'Dromen van vrijheid', 'WieWatWaar Indië' en 'Over Zee'. Op de dag van de Indiëherdenking was in het World Forum in Den Haag de expositie Thuis in Beeld te zien. In het stadhuis van Amsterdam/de Stopera, exposeerden wij 'Twijfelindo's'.

Het IHC heeft in 2016 gedurende een half jaar een onderzoeksstagiar van de Hogeschool Arnhem-Nijmegen (HAN) ingezet. De stagiair werkte mee aan het project 'Terug naar Tjihapit'. Het inzetten van stagiairs heeft een bewezen toegevoegde waarde voor het IHC. Met de HAN zijn in 2016 structurele contacten aangegaan om hier invulling aan te geven.

Bijzonder hoogleraar van het Indisch Herinneringscentrum, Prof. dr. Remco Raben, heeft in het studiejaar 2015-2016 zijn eerste succesvolle collegereeks gegeven: 'Kolonie en postkolonie: Indië als ervaring en herinnering'. Op 28 september heeft hij zijn ambt officieel aanvaard door het uitspreken van zijn inaugurele rede in de Aula van de UvA.

Het IHC in 2017 in vogelvlucht

De staatssecretaris van VWS heeft in april 2016 een backpay-regeling getroffen voor de 1^e generatie. Als aanvulling daarop is onderzocht hoe vorm gegeven kan worden aan de collectieve erkenning voor de Indische gemeenschap. Dit raakt de rol en invulling van het IHC. Het IHC zal hier in 2017 op voortborduren bij de realisatie van een volwaardig Indisch Herinneringscentrum dat dient als pleisterplaats voor de Indische gemeenschap. Het IHC richt zich daarbij op educatie en voorlichting, herdenken en ontmoeten, de kennis- en museale functie en podiumactiviteiten.

Het IHC onderhoudt voortdurend duurzame relaties met diverse organisaties, vrienden, vrijwilligers en betrokkenen. Als actieve netwerkorganisatie levert het IHC expertise en kennis aan anderen. Samen met verschillende organisaties en mensen zet het IHC krachtig in op het bereiken van zijn doelgroepen.

In 2017 werkt het IHC de plannen verder uit om te transformeren naar een volwaardig Indisch Herinneringscentrum: een Heritage centre van de toekomst. Ten tijde van de totstandkoming van dit jaarplan, was nog niet bekend waar het IHC in de nieuwe constellatie gevestigd zal zijn.

Het volwaardige Indisch Herinneringscentrum - naar het voorbeeld van Ellis Island - zal ruim toegankelijk zijn, met twee centrale uitgangspunten voor de nieuwe publiekspresentatie: WO II in Nederlands-Indië én het Kenniscentrum Repatriëring. Hierbij wordt de nadruk gelegd op de vaak onderbelichte verhalen van burgers in de oorlog. De doelgroepbenadering van het IHC wordt in de nieuwe constellatie meer in detail uitgewerkt.

Als volwaardig herinneringscentrum, heeft het toekomstige IHC een vaste publiekspresentatie (met educatieruimte), met daarbij een ontmoetingscentrum, waar publieksactiviteiten georganiseerd kunnen worden. Het is de kerntaak van het Indisch Herinneringscentrum en het publiek vraagt hier expliciet om. Zo geeft het IHC daadwerkelijk invulling aan zijn functie als herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog en wordt recht gedaan aan de oprichtingsbrief van 2007.²

De belangstelling voor de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië is ruim 70 jaar na dato nog altijd groot. Het is een plicht om blijvend aandacht te besteden aan de actieve herinnering voor deze periode van de Nederlandse geschiedenis. We bevinden ons echter wel in een omslagpunt. De ooggetuigen van de oorlog zullen er over een aantal jaren niet meer zijn. Wat rest zijn de documenten, dagboeken, filmmaterialen enz. De Tweede Wereldoorlog heeft voor de nieuwe generaties een andere betekenis. Ook laten zij zich vaak anders informeren, veelal via internet en digitale middelen. Deze ontwikkelingen in hoe de nieuwe generaties (kinderen van de oorlog) zich bezighouden met en laten informeren over de Tweede Wereldoorlog, zal het IHC de komende jaren nauwgezet volgen en er vervolgens op inspelen.

² De kerntaak staat helder omschreven in de brief van de staatssecretarissen van de ministeries van VWS en Defensie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (d.d. 26 juli 2007; kenmerk OHW-U-2782806) over de oprichting van het Indisch Herinneringscentrum.

Het IHC verspreidt en stimuleert de kennis en bewustwording over de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in en de dekolonisatie van Nederlands-Indië. Herinneren en herdenken zijn daarin belangrijke thema's. Bij Indische Nederlanders en alle mensen die een directe band met deze geschiedenis hebben, maar ook bij Nederlanders die geen enkele relatie hebben met Nederlands-Indië. De geschiedenis van Nederlands-Indië is immers een essentieel onderdeel van de geschiedenis van Nederland. Het IHC concentreert zich juist op deze laatste groep mensen: een breed publiek bestaande uit mensen in opleiding en volwassenen, die al dan niet een directe relatie hebben met Nederlands-Indië. De Indische gemeenschap zien wij als een vanzelfsprekende doelgroep.

In 2017 zal de thematiek van het IHC geleidelijk worden aangevuld met enkele universele thema's (tegen de achtergrond van de geschiedenis van Nederlands-Indië), zoals diversiteit, identiteitsvorming, migratie en discriminatie. Dit versterkt tevens de interdisciplinaire samenwerking met andere partners.

Het IHC viert in 2017 zijn tweede jubileum. De stichting Indisch Herinneringscentrum bestaat in dan 10 jaar! Om dit te vieren, wordt er in 2017 een lustrumboek gepubliceerd door het Indisch Herinneringscentrum. Het wordt een jeugdboek, geschreven door Martine Letterie. Het wordt een verhaal waarin de tijd in Indië voor de oorlog, de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië, de dekolonisatie en de repatriëring naar Nederland in een prachtige jeugdroman worden verwerkt. Eind 2017 wordt het lustrum gevierd.

Het webportaal 'Indië in Oorlog' wordt actief in de markt gezet en extra onder de aandacht gebracht bij het publiek als waardevolle bron voor het zoeken naar informatie over de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië. Voor het Kenniscentrum Repatriëring wordt een website ontwikkeld. De website biedt de publiekstoegang tot de gedigitaliseerde passagierslijsten. De website en social media van het IHC worden actief bezocht en er vindt veel interactie plaats met de 2^e tot en met de 4^e generatie via de social media. In feite wordt het IHC steeds interactiever.

De activiteiten in het kader van voorlichting en educatie zijn primair gericht op mensen in opleiding, maar ook op volwassenen die geen directe relatie hebben met Nederlands-Indië. De Wereld Express gaat zijn laatste jaar in. Tot aan de zomer zal hij nog bij verschillende scholen en evenementen worden ingezet. Het pop-up test-lab, waarbij meerdere pop-up tentoonstellingen door het hele land zullen plaatsvinden, belooft een waardige opvolger te worden van de Wereld Express. Daarnaast blijft het IHC zich inspannen om voor het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs passende producten te ontwikkelen. Hierbij staat niet alleen kennis van het verhaal van Indië centraal, maar ook bovenstaande universele thema's en het trainen van verschillende vaardigheden rondom burgerschap, taal en media.

Het IHC organiseert podiumactiviteiten door het jaar heen: zelfstandig, of in samenwerking met anderen. Daarbij houden we altijd ruimte over voor activiteiten die inspelen op de actualiteit.

De bijzonder hoogleraar van het IHC, Prof. dr. Remco Raben zal in 2017 de eerste officiële publiekslezing organiseren. Hiermee wordt de voormalige Gebaarlezing voortgezet. De collegereeks wordt eveneens voortgezet.

Het IHC wil tevens een opleidingsplek zijn voor studenten en beginnende professionals. De afgelopen jaren liepen verschillende studenten stage bij het IHC in het kader van het hbo of WO, maar ook volwassenen als werkervaringsvrijwilliger. Ook in 2017 wil het IHC de mogelijkheden voor stage uitbreiden. Hiervoor zal het IHC o.a. met de lerarenopleiding van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen de in 2016 gestarte samenwerking en expertise-uitwisseling nauw voortzetten.

Het IHC en Stichting Herdenking zetten hun samenwerking voort in het programma Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst. We zetten de krachtige onderdelen uit de programmering voort. Immers, de kracht zit hem in de herhaling en daarmee de bekendheid van de activiteiten. Ook in 2017 zijn er Indische Salons, wordt de #Ik herdenk campagne vervolgd, de Melati staat inmiddels bekend als symbool voor de herdenking. In 2017 werken we samen aan een herdenking *Next Level* met een toekomstgerichte strategie. Het IHC maakt deel uit van het bestuur van Stichting Musea en Herinneringscentra 1940-1945 (SMH). SMH is met andere oorlogserfgoedorganisaties verenigd in de nieuw opgerichte netwerkorganisatie Platform Herinnering Tweede Wereldoorlog (Platform WO II). Gezamenlijk worden projecten uitgewerkt, waaronder in 2017 'De oorlog in Nederland in 100 foto's' en in 2018 (met aanloop in 2017) het Themajaar Verzet.

Samen met CCfilm en regisseur Chris de Ceuninck van Capelle gaat het IHC een Docudrama produceren over de oorlogsgeschiedenis van Nederlands-Indië aan de hand van een familiegeschiedenis. Hiermee spelen wij onder andere in op de behoefte van jongeren aan een verhaal waarbij zij zich kunnen inleven. Dit project wordt in 2017 uitgevoerd op voorwaarde dat de projectfinanciering rondkomt.

In dit jaarplan worden de activiteiten verder uitgewerkt in het Activiteitenplan (hoofdstuk 3). Alle activiteiten dragen het motto 'Indisch Geheugen voor de Toekomst'.

2. Doelstellingen IHC

Het IHC heeft de taak en de ambitie om *blijvend betekenis te geven aan de herinnering van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de nasleep daarvan*. Het levend houden van de herinnering zorgt ervoor dat veel mensen - en voornamelijk de jeugd - zich bewust zijn van de betekenis van WOII in Nederlands-Indië en de gevolgen daarvan destijds voor overzeese landgenoten. Het IHC hanteert daarbij het motto:

Indisch Geheugen voor de Toekomst

De tentoonstelling 'Het Verhaal van Indië', het webportaal 'Indië in Oorlog', het educatieve stripboek 'De Terugkeer', de Wereld Express (de reizende doe-tentoonstelling), de game 'On the Ground Reporter, enz., zijn belangrijke middelen van het Indisch Herinneringscentrum om de aandacht te vestigen op de geschiedenis van de Indische Nederlanders. Op eigen wijze vertellen ze elk het verhaal van de Indische gemeenschap. Ze vormen de basis voor steeds nieuwe activiteiten en producten die het Indisch Herinneringscentrum, zoveel mogelijk samen met anderen, ontwikkelt. Daarnaast worden de bestaande producten steeds beter op elkaar afgestemd. Dat alles met het doel dat de herinnering blijft bestaan, ook in de toekomst.

De doelen van het IHC zijn meerledig. Allereerst richt het IHC zich op *het overdragen van kennis over Nederlands-Indië en Indonesië met de nadruk op de Tweede Wereldoorlog en de dekolonisatie, de wereldwijde verspreiding van de Indische gemeenschap en de integratie binnen de Nederlandse samenleving. Dit heeft tot doel de kennis over en inzicht in dit hoofdstuk van de Nederlandse geschiedenis te vergroten en daarmee bewustwording en empathie te creëren bij jongeren en volwassenen met alle betrokkenen van deze geschiedenis*.

Het IHC werkt vanuit een onafhankelijke positie samen met diverse organisaties en daarnaast bevordert het IHC samenwerking tussen organisaties. Voor Indische organisaties vervult het IHC een brugfunctie. Daarnaast werken wij o.a. samen met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945, Museum Bronbeek en het Museon. Daarnaast participeert het IHC in een aantal samenwerkingsverbanden, waaronder het Netwerk Oorlogsbronnen (NIOD) en het bestuur van Stichting Musea en Herinneringscentra '40-'45 en via SMH in het nieuw opgerichte Platform WO II.

Het IHC is *het vierde nationale herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog* - naast Kamp Westerbork, Kamp Vught en Kamp Amersfoort - dat *toegevoegde waarde* biedt aan de Indische gemeenschap en aan het veld van erfgoedinstellingen.

De doelen en activiteiten van dit jaarplan zijn gebaseerd op de *missie* van het IHC:

Het IHC informeert en verhaalt op waardige, inhoudelijke en beeldende wijze over de Tweede Wereldoorlog en de nasleep ervan in Nederlands-Indië en over de Indische gemeenschap vanaf 1900 tot heden. Het verrijkt kennis, bewustwording en empathie en zet aan tot nadenken over de toenmalige gebeurtenissen, actuele situaties en het eigen handelen.

Samengevat heeft het IHC tot doel:

- *Blijvend betekenis geven aan de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië*
- *Vergroten van kennis en bewustwording in Nederland (en in het buitenland) over dit hoofdstuk van de vaderlandse geschiedenis*
- *Een pleisterplaats en ontmoetingsplek bieden voor het Nederlandse publiek en de Indische gemeenschap in het bijzonder.*
- *Toegevoegde waarde bieden aan het Nederlandse publiek, in het bijzonder aan de Indische gemeenschap en de oorlogserfgoedinstellingen als het vierde nationaal herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog*

3. Activiteitenplan

Het IHC geeft strategisch invulling aan zijn taak om de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië levend te houden met een viertal **kernactiviteiten**:

- Invulling geven aan herinneren in relatie tot herdenken
- Voorlichting geven en educatieve activiteiten ontwikkelen
- Fungeren als (inter)nationaal en centraal kennisloket
- Invulling geven aan podiumactiviteiten

De kernactiviteiten hebben betrekking op de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de nasleep daarvan. Bij de uitvoering van activiteiten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de reeds beschikbare eigen middelen van het IHC.

3.1 Organisatie IHC

De organisatie van het IHC is blijvend in ontwikkeling. Dat is belangrijk, omdat het IHC zo in staat blijft om zijn ambities waar te maken.

Het IHC wordt in de komende jaren uitgebreid tot een volwaardig herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog mét een fysiek ontmoetings- en kenniscentrum dat toegankelijk is voor het publiek. In 2017 worden de plannen hiervoor in detail uitgewerkt tot een uitvoerbaar plan, waarvan de (financiële) haalbaarheid wordt getoetst. Dit mondt uit in de daadwerkelijke verankering van het Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse samenleving: een pleisterplaats voor de Indische gemeenschap.

In de volgende paragrafen wordt dieper ingegaan op de aspecten waarmee de ambities van het IHC verwezenlijkt worden.

Resultaat:

- Realistisch en uitvoerbaar plan (incl. financieel dekkingsplan) voor een volwaardig Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse samenleving.

3.1.1 Personele organisatie

In 2016 bestaat de staf van het IHC uit vier voltijds medewerkers:

- Directeur (1 fte)
- Officemanager/projectmedewerker (1 fte)
- Communicatie en publieksactiviteiten (1 fte)
- Educatie en voorlichting (1 fte)

In de nieuwe opzet van de begroting wordt een procentuele verdeling aangegeven van de personele inzet t.b.v. behoud en beheer, herinneren en herdenken als ook educatie en voorlichting.

Het is van belang een goed evenwicht te hebben tussen het aantal personeelsleden c.q. vrijwilligers/stagiairs én de hoeveelheid uit te voeren taken. Het uitgebreide netwerk van organisaties en het aantal activiteiten van het IHC is groot. Gezien de kleine omvang van de staf, heeft elke medewerker zijn eigen hoofdtaak en ondersteunen de medewerkers elkaar bij de pieken en dalen in het werk. Daardoor is er een gedeeltelijke overlap in de werkzaamheden. Het is een positieve ontwikkeling dat steeds meer organisaties het IHC weten te vinden als samenwerkingspartner. Vrijwilligers, stagiairs en externe krachten worden regelmatig ingezet.

Resultaat:

- Flexibele inzet van vrijwilligers en stagiairs.
- Inzet van externe krachten (naast de reguliere staf) bij de opzet en uitvoering van projecten.

3.1.2 Vrijwilligers en stagiairs

Doelgroep: iedereen die zich wil inzetten om het IHC te ondersteunen in zijn werk

Het IHC heeft een vaste groep vrijwilligers in de regio Arnhem en Den Haag. In Den Haag helpen de vrijwilligers bij podiumactiviteiten, bijvoorbeeld op de Tong Tong Fair, bij Indische Salons en op 15 augustus. In Arnhem verrichten zij diverse werkzaamheden: helpen bij podiumactiviteiten, interviews uitwerken, administratieve werkzaamheden verrichten. Het huidige aantal vrijwilligers is alsnog voldoende om de diverse werkzaamheden aan te kunnen. Het IHC richt zich in eerste instantie op behoud van de huidige vrijwilligers en in overleg met hen, op uitbreiding van de taken die zij verrichten. Indien nodig, wordt het aantal vrijwilligers uitgebreid.

Het inzetten van stagiairs heeft een bewezen toegevoegde waarde voor het IHC. Met de HAN zijn in 2016 structurele contacten aangegaan om hier invulling aan te geven. Ook in 2017 wil het IHC een stagiair inzetten voor educatieve projecten en activiteiten. Doel daarvan is om de onderbelichte positie van de geschiedenis van Nederlands-Indië in het onderwijs te verbeteren.

Resultaat:

- Behoud en zo nodig uitbreiding van het huidige aantal vrijwilligers
- Het IHC biedt stages aan, waarmee de geschiedenis van Nederlands-Indië in het primair en voortgezet onderwijs, beter onder de aandacht wordt gebracht.

3.1.3 Financiële - en salarisadministratie

De directeur voert het personeelsbeleid uit en houdt de personeelsadministratie bij. De salarisverwerking is uitbesteed aan VOS administratiekantoor. Per 1 januari 2016 heeft het IHC afscheid genomen van Deloitte en is de volledige financiële administratie ondergebracht bij VOS administratiekantoor (verantwoordelijk voor de administratieve verwerking, de financiële rapportages en het opstellen van de jaarrekening). De accountantscontrole wordt ook in 2017 uitgevoerd door DDJ Accountants.

Resultaat:

- In 2017 worden de salaris- en financiële administratie uitgevoerd door VOS administratiekantoor.
- De financiële - en salarisadministratie zijn overzichtelijk en correct.

3.1.4 Een volwaardig Indisch Herinneringscentrum

De staatssecretaris van VWS heeft in april 2016 een backpay-regeling getroffen voor de 1^e generatie. Als aanvulling daarop is onderzocht hoe vorm gegeven kan worden aan de collectieve erkenning voor de Indische gemeenschap. Dit raakt de rol en invulling van het IHC. Het IHC zal hier in 2017 op voortborduren bij de realisatie van een volwaardig Indisch Herinneringscentrum voor het Nederlandse publiek en de Indische gemeenschap in het bijzonder. Het IHC richt zich daarbij op educatie en voorlichting, herdenken en ontmoeten, de kennis- en museale functie en podiumactiviteiten.

Kenniscentrum Herinnering WO II, dekolonisatie en Repatriëring

Het IHC wil volledig invulling geven aan zijn functie als vierde herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog. In de visie van het IHC houdt dat in dat de organisatie aan het publiek een vaste publiekspresentatie kan bieden, met daarbij een educatie- kennis- en ontmoetingscentrum. Het ontmoetingscentrum wordt een levendige plek en biedt ruimte voor het publiek – in het bijzonder de Indische gemeenschap - om te ontmoeten, te delen, te herinneren en te herdenken en de mogelijkheid om het Indische gedachtegoed te presenteren. Het IHC is dan echt een ankerpunt in de Nederlandse samenleving. In die hoedanigheid biedt het IHC een pleisterplaats voor de Indische gemeenschap.

In mei 2016 heeft het IHC een scenariostudie uitgewerkt, die voorgelegd is aan het ministerie van VWS³. In deze scenariostudies een onderbouwing gegeven voor de twee voorkeursscenario's van het IHC, die een beeld en beschrijving geven van een volwaardig Indisch Herinneringscentrum.

³ De scenariostudie is nog niet openbaar gemaakt. Ten tijde van de totstandkoming van dit jaarplan was het proces van besluitvorming nog in volle gang.

Het volwaardige Indisch Herinneringscentrum - naar het voorbeeld van Ellis Island - zal ruim toegankelijk zijn, met twee centrale uitgangspunten voor de nieuwe publiekspresentatie: WO II in Nederlands-Indië én het Kenniscentrum Repatriëring. Hierbij wordt de nadruk gelegd op de vaak onderbelichte verhalen van burgers in de oorlog. De doelgroep benadering van het IHC wordt in de nieuwe constellatie meer in detail uitgewerkt.

Aanpak:

In 2017 wordt het verkozen scenario in detail uitgewerkt in een projectplan, dat op (financiële) haalbaarheid wordt getoetst. Het resultaat is een uitvoerbaar plan. Hierin zijn de contouren van het Indisch Herinneringscentrum neergezet, zijn de activiteiten uitgekristalliseerd en is de programmering in detail uitgewerkt. Zodra het plan gerealiseerd is, zal er naar verwachting in de loop van 2018-2019 daadwerkelijk sprake zijn van de verankering van een volwaardig Indisch Herinneringscentrum in Nederland: Dé pleisterplaats voor de Indische gemeenschap.

Resultaat:

- In 2018-2019 is het IHC een volwaardig Indisch Herinneringscentrum voor het Nederlandse publiek en in het bijzonder voor de Indische Gemeenschap, die hiermee over de langverwachte pleisterplaats beschikt.

Kenniscentrum Repatriëring

Doel: Het digitaal toegankelijk maken van de passagiers- van de bootreis naar en van Indië/Indonesië, als start voor het Heritage centre van de toekomst.

Het kenniscentrum Repatriëring is een van de centrale uitgangspunten voor de toekomstige publiekspresentatie: het Kenniscentrum Herinnering WO II, dekolonisatie en Repatriëring. De bootreis van en naar Nederlands-Indië heeft voor veel families een onuitwisbare herinnering. Bij de verschillende golven van repatriëring had de bootreis een centrale rol. Mensen die zelf de bootreis hebben gemaakt, maar ook de opvolgende generaties, zijn nog altijd op zoek naar passagierslijsten. Deze zijn tot op heden onvoldoende ontsloten. Daarom wordt de informatie geleidelijk aan ontsloten voor het publiek in de vorm van een digitaal Kenniscentrum Repatriëring en wel via een museumtafel. Dit project wordt in verschillende fasen opgedeeld.

Het IHC is in 2016 gestart met het digitaal ontsluiten van de passagierslijsten. Het bedrijf Karmac heeft daartoe een deel van de passagierslijsten gedigitaliseerd via *Optical character recognition* (OCR). Dit is optische tekenherkenning, dan wel een transformatie waarbij uit een afbeelding van een tekst door middel van patroonherkenning alle tekens uit de afbeelding als zodanig worden herkend en apart opgeslagen door een computer(programma). Het is een complex project, vooral omdat het IHC te maken heeft met de beperkte openbaarheid van gegevens op internet van nog in leven zijnde personen. Daarom is het van belang dat persoonsgegevens geselecteerd kunnen worden op geboortedatum.

Aanpak:

In 2017 worden de reeds gedigitaliseerde passagierslijsten gekoppeld aan de namen van de passagiers. Het IHC beschikt al over een groot aantal namenlijsten van de passagiers van verschillende vaarten in Excel. Dit is een arbeidsintensief proces. Daarom is gezocht naar een mogelijkheid om het tegen zo laag mogelijke kosten te realiseren en wel via een project van Vele Handen van Picturae. Daarbij werken veel vrijwilligers mee aan het (handmatig) verwerken van de gegevens. In de aanloop naar 2017 zal het Vele Handen project gestart worden.

Bij de lancering van het Kenniscentrum Repatriëring wordt de wervingscampagne rond het 'Vele Handen' project van Picturae gestart met het aantrekken van vrijwilligers. In deze fase worden de lijsten langzaam maar zeker aangevuld tot het volledig aantal lijsten. Het is de bedoeling dat rond het project van 'Vele handen' ook een community ontstaat die zich sterk betrokken voelt bij het project.

De uitvoering loopt het hele jaar door.

De beschikbare Excel sheets met namen worden het uitgangspunt. Het IHC heeft twee grote bronnen tot zijn beschikking:

1. De ruim 350 Excel sheets die gebruikt zijn door Stichting Het Gebaar in de collectie van Stichting Pelita.
2. Pdf-files van de Indische Genealogische Vereniging. Hierop staan per vaart: Familienaam, voorletters en geboortedatum. Het beslaat ruim 600 lijsten.

Een deel van de lijsten is dubbel, maar het IHC beschikt zo toch over ruim 730 passagierslijsten, waarop de persoonsnamen met geboortedatum staan. Deze passagierslijsten worden gekoppeld aan de digitale bestanden en vormen de basis voor de Database van het Kenniscentrum repatriëring.

Eind 2017/begin 2018 wordt voor het Kenniscentrum Repatriëring een website ontwikkeld. De website biedt de publiekstoegang tot de gedigitaliseerde passagierslijsten. Dit is weer een volgende fase. Tot slot wordt de website ook via een museumtafel aan het publiek getoond. Hierin zijn alle functionaliteiten beschikbaar en kan de bezoeker zoeken in de ruim 730 passagierslijsten. Deze kunnen in een afgeschermd omgeving bekeken worden. De passagierslijsten die nog niet digitaal beschikbaar zijn, worden gedigitaliseerd. In deze zelfde fase worden ook de overige ruim 900 lijsten geïnventariseerd en gedigitaliseerd. Deze lijsten zullen ook ondergebracht worden in een project van 'Vele Handen' waarin de lijsten handmatig worden ingetypt door vrijwilligers.

Resultaat:

- Realisatie database voor Kenniscentrum Repatriëring dat voor publiek toegankelijk is.
- Uitvoering van het 'Vele handen' project.

3.1.5 Samenwerking met andere organisaties

Het IHC heeft als netwerkorganisatie samenwerkingsverbanden met hoofdspelers in het veld, zoals de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 en het Nationaal Comité 4 en 5 mei, de Stichting Musea en Herinneringscentra 1940-1945 (SMH '40-'45) en het Platform WO II, Museum Bronbeek, Museon, de Universiteit van Amsterdam, NIOD, Indische organisaties en het Landelijk Steunpunt Gast sprekers.

Voor het IHC is het belangrijk om samen te werken met Indische organisaties om zo een brugfunctie naar die organisaties te vervullen en te fungeren als pleisterplaats. Een prominente plek is toebedeeld aan Stichting Herdenking 15 Augustus 1945.

Een overzicht van de verschillende organisaties waarmee het IHC samenwerkt, is hieronder opgenomen:

Museum Bronbeek

Doelgroep: Alle geïnteresseerden in de geschiedenis van Nederlands-Indië

In 2016 is de onderhoud- en beheerovereenkomst tussen het IHC en het KTOMMB/Museum Bronbeek ondertekend. Hierin zijn onder andere afspraken gemaakt met betrekking tot de gezamenlijke tentoonstelling Het Verhaal van Indië. Zie hiervoor hoofdstuk 2.2.3. waar de wisseltentoonstellingen bij 'Het Verhaal van Indië' verder worden uitgewerkt.

Resultaat:

- Het IHC organiseert wisseltentoonstellingen ter aanvulling op en ter versterking van Het Verhaal van Indië
- Als gevolg van de wisseltentoonstellingen neemt het bezoek aan Het Verhaal van Indië met 5% toe.

Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 (Stichting Herdenking)

Doel: Het IHC en Stichting Herdenking geven op een toekomstbestendige wijze vorm aan de Indiëherdenking, zodat ook jongere generaties betrokken worden/blijven bij de herdenking.

Het IHC onderhoudt duurzaam contact met de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945. Dit is vastgelegd in een samenwerkingsconvenant. Herinneren (IHC) is onlosmakelijk verbonden met herdenken (Stichting Herdenking). Bij de organisatie van de Indiëherdenking op 15 augustus in Den Haag komen beide elementen (herinneren en herdenken) bij elkaar. Stichting Herdenking en het IHC ontwikkelen samen een visie op herdenken in de toekomst en op de organisatie van de Indiëherdenking in de toekomst. Dit doen zij om ervoor te zorgen dat er in de toekomst blijvend invulling gegeven kan worden aan de herinnering en herdenking op 15 augustus.

Het secretariaat van Stichting Herdenking is ondergebracht bij het IHC. Voor de intensievere samenwerking tussen het IHC en Stichting Herdenking heeft het vfonds reeds drie jaar een subsidie verleend. De samenwerking, getiteld 'Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst' omhelst de uitvoering van het herinnerings- en herdenkingsprogramma op 15 augustus, als ook de programmering van activiteiten op 15 augustus en door het jaar heen. Dit programma valt onder de extern gefinancierde projecten.

Aanpak:

Het IHC en Stichting Herdenking zetten hun samenwerking voort in het programma Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst. Immers, de kracht zit hem in de herhaling en daarmee de bekendheid van de activiteiten.

Ook in 2017 (onder voorbehoud van financiering) zijn er Indische Salons en worden de campagnes vervolgd. De Melati staat inmiddels bekend als symbool voor de herdenking en wordt voortdurend gepromoot. In 2017 werken we samen aan een herdenking *Next Level* met een toekomstgerichte strategie. Uitgangspunten hierbij zijn dat we de herdenking voor de 1^e generatie in stand houden en tegelijkertijd werken aan het moderniseren van de herdenking voor de 2^e tot en met de 4^e generatie.

Uit projectsubsidies kan geen personeel bekostigd worden. De voorbereidingen van de Indiëherdenking zijn zo omvangrijk, dat het een beroepskracht vergt. Eind 2016 wordt de haalbaarheid van een (parttime) beroepskracht onderzocht, die onderdeel uitmaakt van de staf van het IHC en ingezet wordt ten behoeve van de organisatie van de Indiëherdenking op 15 augustus. Dit past ook binnen de collectieve erkenning voor Indisch Nederlands, waar herdenken een onlosmakelijk onderdeel van uitmaakt. Stichting Herdenking is hierover in gesprek met het ministerie van VWS.

Aanpak:

Het IHC voert het secretariaat van de Stichting Herdenking en gezamenlijk wordt het programma georganiseerd in het World Forum (herinneringsdeel) op 15 augustus. Het Nationaal Comité 4 en 5 mei verleent ondersteuning bij de herdenking bij het Indisch Monument.

Resultaat:

- Het IHC voert het secretariaat van Stichting Herdenking.
- Inzet (parttime) beroepskracht voor de organisatie van de Indiëherdenking (onder voorbehoud van financiering).
- Gezamenlijke organisatie van het programma in het World Forum op 15-8.
- Uitvoering van het project 'Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst' (onder voorbehoud van financiering).

Nationaal Comité 4 en 5 mei

Doel: Het IHC heeft, op basis van overleg met Indische herdenkingsorganisaties en het Nationaal Comité 4 en 5 mei (NC), een visie op het verankeren van het verleden in de toekomst: het levend houden van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië.

Het IHC vervult een brugfunctie naar het NC, dat het kenniscentrum is voor herdenken en vieren. Het IHC draagt ertoe bij dat het Nationaal Comité - ondanks de in de naamgeving daarvan genoemde data van 4 en 5 mei - het belang van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de datum 15 augustus blijft erkennen. Het IHC en het NC bieden beide ondersteuning bij de organisatie van de Indiëherdenking in Den Haag.

Aanpak:

Het IHC ondersteunt de herinneringsactiviteiten en het Nationaal Comité ondersteunt de herdenkingsplechtigheid op 15 augustus in Den Haag. Zo werken zij gezamenlijk met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 aan een goed georganiseerde dag in het World Forum en bij het Indisch Monument.

Resultaat:

- Een goed georganiseerde Herdenkingsdag op 15 augustus in Den Haag.

Herinneringscentra, SMH 40-45 en Platform WO II

Doel: Een duurzame samenwerking binnen het oorlogserfgoedveld.

Het IHC maakt deel uit van het bestuur van Stichting Musea en Herinneringscentra 1940-1945 (SMH). SMH is in 2015 verder geprofessionaliseerd en heeft een onafhankelijke voorzitter benoemd. SMH profileert zich als brancheorganisatie en stimuleert de samenwerking tussen organisaties. Het voltallige bestuur vergadert drie keer per jaar. Daarnaast is er een Dagelijks Bestuur dat geregeld samenkomt. SMH acteert als belangenbehartiger voor oorlogs- en verzetsmusea en herinneringscentra.

SMH is met andere oorlogserfgoedorganisaties verenigd in de nieuw opgerichte netwerkorganisatie Platform Herinnering Tweede Wereldoorlog (Platform WO II). Het platform heeft als doel om de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog te behouden en te verbreden en de voortdurende relevantie van deze periode als ijkpunt in de geschiedenis aan de Nederlandse samenleving te tonen uit te dragen en te duiden. Naast NIOD, Nationaal Comité, SMH, zijn ook de Oorlogsgravenstichting en de Stichting Liberation Route Europe onderdeel van het platform.

Aanpak:

In het platform is SMH de spilorganisatie voor de domeinen: Educatie (samen met het Nationaal Comité 4 en 5 mei) en Museaal. Vanaf 2017 worden concrete projecten uitgewerkt, waaronder in 2017 'De oorlog in Nederland in 100 foto's' en in 2018 (met aanloop in 2017) het Themajaar Verzet. Hieraan neemt het IHC vanzelfsprekend deel.

De gemeenschappelijke deler bij de herinneringscentra vormt de Molukse (en deels Indische) geschiedenis. Elk jaar besteden de herinneringscentra aandacht aan de Molukse geschiedenis. Dat doen de vier herinneringscentra in de vorm van een jaarlijks terugkerende dag (Gedeeld verleden, gedeelde verhalen), waarbij onderdelen uit de geschiedenis van de Indische en Molukse gemeenschap in relatie tot de Tweede Wereldoorlog worden belicht. Meestal vinden de activiteiten op of rond 21 maart plaats. Ook in 2017.

Op educatief vlak werkt het IHC ook samen met het Landelijk Steunpunt Gast sprekers (LSG), dat ondergebracht is bij Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

Resultaat:

- Samenwerking vanuit SMH en Platform WO II bij de projecten (Verzet, 100 foto's).
- Organisatie van activiteiten samen met de herinneringscentra op of rond 21 maart met o.a. aandacht voor de Molukse geschiedenis.
- Voortzetting samenwerking met het LSG op het vlak van educatie.

NIOD

Doel: Het uitvoeren van een structurele samenwerking op het gebied van de verdere uitbreiding en het dynamisch houden van de gezamenlijke kenniscentra 'Kenniscentrum Oorlogsbronnen' en het webportaal 'Indië in Oorlog'.

Het IHC en het NIOD hebben een gezamenlijk Memorandum of Understanding (MoU). In het MoU is de samenwerking tussen beide organisaties met betrekking tot ieders webportaal (resp. 'Netwerk Oorlogsbronnen' en 'Indië in Oorlog') geformaliseerd. In het MoU is vastgelegd dat het IHC-collecties m.b.t. WOII in Nederlands-Indië en het NIOD de overige WOII-collecties zal aansluiten. Alle collecties zijn c.q. worden, daar waar relevant, over en weer doorzoekbaar. Het MoU doet recht aan de door VWS verstrekte opdracht aan de twee organisaties.

Indische organisaties en erfgoedinstellingen

Doel: Het IHC vervult een brugfunctie voor de Indische organisaties en erfgoedinstellingen.

In de IHC-database van Indische organisaties zijn bijna 240 organisaties opgenomen. Het IHC volgt nauwgezet de ontwikkelingen in de erfgoedwereld, anticipeert hierop en speelt in op de ontwikkelingen. Daarnaast volgt het IHC wat er leeft binnen de verschillende organisaties, zoekt samenwerking en levert desgevraagd een bijdrage aan de programmering van activiteiten. Tegelijkertijd leert het IHC ook van andere organisaties, door uitwisseling van informatie en praktijkervaringen.

In de huidige situatie zijn verschillende ontwikkelingen in het veld te zien:

- Organisaties kunnen geen opvolgers vinden voor bestuursleden. Daarmee komt de voortzetting van de activiteiten en het behoud van collecties in gevaar.
- Organisaties die in staat zijn een bestuursverjonging (voortzetting door de volgende generatie) door te voeren, geven daarmee ook een nieuwe impuls aan de activiteiten.
- Organisaties krimpen in of kunnen niet meer voortbestaan vanwege een gebrek aan financiële middelen, bijvoorbeeld vanwege het stopzetten van de subsidie, het teruglopen van de uitvoeringstaken of het inkrimpen van de leden/klantenkring.
- Er zijn verschillende Indische organisaties, die door de derde en/of vierde generatie worden opgezet en aangestuurd. Zij zijn succesvol en hebben hun eigen achterban. Hierin is een 'opleving' te zien in de interesse voor de geschiedenis van Indische Nederlanders in brede zin (cultuur, oorlog, repatriëring). Zij profileren zich vooral via internet (o.a. Indisch3, Hoezo Indo, Nasi Idjo) en Facebook (o.a. Indo's Be Like), maar ook via activiteiten (Indisch zwijgen? Me hoela!, Riboet verhalenkunst).

Aanpak:

Het IHC vervult een brugfunctie en zet zich in vanuit een verbindende rol. Desgevraagd gaan we in gesprek die Indische organisaties (zoals ook met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945) en erfgoedinstellingen (in relatie tot de Tweede Wereldoorlog) die, vanwege hun veranderende positie, op zoek zijn naar nieuwe ideeën c.q. mogelijkheden om de betreffende organisatie, delen van de organisatie dan wel taken van de organisatie anders te beleggen. Het IHC vervult daarin een adviserende en ondersteunende rol. Het IHC werkt steeds vaker samen met Indische organisaties van de jongere generaties. Indien gesproken wordt van 'jongere generaties' bedoelt het IHC:

1. 2^e generatie: De baby boomers (geboren tussen 1946-1964) en de generatie X en Y (geboren tussen 1965-1982).
2. 3^e generatie/de kleinkinderen: de new boomers (geboren tussen 1983-2001) en generatie Z (geboren na 1992)

Het IHC zet de samenwerking met de jongere generaties voort en verdiept zich verder in hoe die generaties het beste aan te spreken zijn. Daartoe heeft het IHC de programmering al breder ingezet, door aansluiting te zoeken bij bestaande evenementen (zoals het Kwaku Festival), die anders zijn dan alleen de gebruikelijke Indische evenementen. Door de doelgroep meer te betrekken bij en deel uit te laten maken van de programmering (samenwerkingspartners, kartrekkers, e.d.), profileert het IHC zich meer en meer als regisseur en coördinator van activiteiten, die tevens andere organisaties faciliteert.

In 2017 is het IHC wederom medeorganisator van de jaarlijkse Indiëlezing in Amsterdam op of rond 8 maart, de dag waarop de Japanse bezetting van Nederlands-Indië aanving. In 2017 is dat 70 jaar geleden. De lezing wordt georganiseerd door de stichtingen: De Brug/Jembatan, Netwerk Vergeet Mij Niet, Nusantara Amsterdam, Herdenking Gevallenen en Slachtoffers in Nederlands-Indië, Gastdocenten WOII ZO Azië, Indisch Herinneringscentrum, 4/5 mei Comité Amsterdam Zuidoost.

Resultaat:

- Het IHC vervult een brugfunctie voor Indische organisaties, ter ondersteuning en versterking van elkaar. Het Indische Herinneringscentrum fungeert in de toekomst als pleisterplaats.
- Samen met Indische jongerenorganisaties, aansluiting bij een (nog nader te bepalen) festival.
- 6^e Jaarlijkse Indiëlezing in de Openbare Bibliotheek Amsterdam op of rond 8 maart 2016.

Universiteit van Amsterdam: Leerstoel Indisch Herinneringscentrum

Remco Raben is sinds 1 mei 2015 voor vijf aangesteld als bijzonder hoogleraar van het Indisch Herinneringscentrum aan de Universiteit van Amsterdam. Het betreft de leerstoel koloniale en postkoloniale literatuur- en cultuurgeschiedenis aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam (UvA). Raben doet onderzoek naar de dekolonisatie van Nederlands-Indië/Indonesië in een langere termijnperspectief. In zijn werk legt hij verbanden tussen de koloniale en postkoloniale ontwikkeling van Indië/Indonesië en probeert hij een brug te slaan tussen de vaak gescheiden geschiedperspectieven van de verschillende bevolkingsgroepen. Raben richt zich daarbij op uiteenlopende onderwerpen als gevangenissen, mobiliteit, stedelijke ordening, recht en geweld, arbeidersorganisaties, ondernemerscultuur, democratie, onderwijs en kunst. Raben geeft daarnaast colleges aan de UvA. De financiering geschiedt via Stichting Pajong, die beschikt over de hiervoor bestemde gelden. Stichting Pajong stelt de gelden ter beschikking aan het IHC.

Aanpak:

De bijzondere leerstoel is gericht op de postkoloniale herinneringscultuur in de naoorlogse periode. De focus ligt daarbij op de dynamiek van de herinnering en op vormen van cultuurtransfer die deze beïnvloeden (migratie, repatriëring, globalisering). De bijzonder hoogleraar draagt in onderwijs en onderzoek bij aan een beter begrip van de betekenis van het koloniale verleden voor de samenleving van vandaag en morgen. In het collegejaar 2016-2017 zet Raben de collegereeks 'Kolonie en postkolonie: Indië als ervaring en herinnering' voort. Dit is keuzevak voor de BA Geschiedenis aan de UvA.

Op 25 september 2016 heeft Raben zijn inaugurele rede gehouden. De bijzonder hoogleraar geeft daarnaast eenmaal per twee jaar een publieke lezing, die eveneens bekostigd worden uit de daarvoor bestemde gelden. Op deze wijze geeft het IHC hernieuwd vorm aan de 'Gebaarlezing'. De eerste 'publieke lezing' in vernieuwde vorm wordt in het voorjaar van 2017 gehouden.

Resultaat:

- Publieke lezing in voorjaar 2017.
- Collegereeks aan de UvA, verzorgd door Prof. dr. Remco Raben.

CCfilm met regisseur De Ceuninck van Capelle

Doel: De bewustwording en impact van oorlog aan de hand van een familiegeschiedenis. Tegelijkertijd wordt de oorlogsgeschiedenis van het voormalig Nederlands-Indië levend gehouden en verhelderd

Aanpak:

Het IHC heeft samen met CCfilm en regisseur Chris de Ceuninck van Capelle het plan opgevat om een Docudrama te produceren over de oorlogsgeschiedenis van Nederlands-Indië aan de hand van een familiegeschiedenis. Een dergelijk docudrama is niet eerder geproduceerd. Eerder zijn wel documentaires verschenen over afzonderlijke onderwerpen uit die geschiedenis, zoals bijvoorbeeld de Japanse interneringskampen (2602), Buitenkampers en Contractpensions. Gebleken is dat dergelijke producties de jongere generaties onvoldoende aanspreken, omdat de gebeurtenissen ver van hen afstaan. Daarbij geeft het slechts een beeld van een deel van de geschiedenis. In dit docudrama wordt het verhaal nagespeeld door acteurs, waardoor jongeren zich beter kunnen inleven. Het docudrama biedt herkenning en steun voor de 2^e en met name 3^e generatie verwanten van Indische Nederlanders. Het gaat om een ingrijpende periode van hun vaders en moeders/opa's en oma's van henzelf.

De film wordt geproduceerd voor drie doelgroepen: een algemeen publiek, 2^e en 3^e generatie verwanten en de jonge generaties. Voor de eerste twee doelgroepen wordt een integrale versie van 75 minuten gemaakt: in te zetten door het Indisch Herinneringscentrum voor musea, herinneringscentra en algemene voorlichting. Daarnaast wordt voor de jonge generaties een drieluik gemaakt (3 x 25 minuten) met thematische voorstellingen. Dit drieluik wordt ingezet voor het onderwijs en ten behoeve van het Indisch Herinneringscentrum, tentoonstellingen en musea.

Nota bene: Voor de productie van dit Docudrama is in het najaar van 2016 een projectplan opgesteld en projectfinanciering aangevraagd, teneinde in 2017 tot uitvoering te komen.

Resultaat:

- Docudrama over de oorlogsgeschiedenis van het voormalig Nederlands-Indië aan de hand van een familiegeschiedenis voor diverse doelgroepen en toepassingen. (Afhankelijk van projectfinanciering)

3.2 Activiteiten IHC

Door samen te werken met meerdere partijen, is het IHC in staat een breed activiteitenaanbod te realiseren. De activiteiten van het IHC bestaan uit:

1. Herinneren in relatie tot herdenken
2. Voorlichting en educatie
3. Fungeren als (inter)nationaal en centraal kennisloket
4. Ontwikkelen van podiumactiviteiten

3.2.1 Herinneren in relatie tot herdenken

Doel: Het IHC werkt vanuit zijn visie op het verankeren van het verleden in de toekomst aan het levend houden van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië.

In hoofdstuk 3.1.5. van dit plan is reeds de samenwerking met de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 (Stichting Herdenking) beschreven. Ook deze samenwerking valt onder de activiteiten met betrekking tot 'Herinneren in relatie tot herdenken'.

Daar waar herdenkingsmonumenten een landschap van herinnering vormen, zijn de verschillende Indiëherdenkingen niet los te koppelen van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië. Het IHC ziet voor zichzelf de taak om desgevraagd, samen met de particulieren of verschillende herdenkingscomités, inhoud te geven aan de herinnering van verschillende thema's uit de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië. Het IHC heeft hierin geen leidende rol, maar zal op verzoek van organisaties een ondersteunende rol bieden.

Het IHC staat ook open voor initiatieven van particulieren en zelfstandigen om invulling te geven aan de herinneringsfunctie.

Aanpak:

In 2017 worden meerdere activiteiten rondom 15 augustus georganiseerd, onder de titel 'Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst'. Dit programma is gedurende 3 jaar gefinancierd door het vfonds. Voor 2017 wordt wederom externe financiering aangevraagd. De voortzetting van het programma is dus afhankelijk van deze financiering.

Resultaat:

- Het IHC biedt ondersteuning en advies aan particulieren en organisaties op het gebied van de herinnering en herdenking van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië.

3.2.2 Voorlichting en educatie

Het IHC verspreidt en stimuleert de kennis en bewustwording over de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in en de dekolonisatie van Nederlands-Indië. Herinneren en herdenken zijn daarin belangrijke thema's. Bij Indische Nederlanders en alle mensen die een directe band met deze geschiedenis hebben, maar ook bij Nederlanders die geen enkele relatie hebben met Nederlands-Indië. De geschiedenis van Nederlands-Indië is immers een essentieel onderdeel van de geschiedenis van Nederland. Het IHC concentreert zich juist op deze laatste groep mensen: *een breed publiek bestaande uit mensen in opleiding en volwassenen, die al dan niet een directe relatie hebben met Nederlands-Indië. De Indische gemeenschap zien wij als een vanzelfsprekende doelgroep.*

In 2017 zal de thematiek van het IHC geleidelijk worden aangevuld met enkele universele thema's (tegen de achtergrond van de geschiedenis van Nederlands-Indië), zoals *diversiteit*, *identiteitsvorming*, *migratie* en *discriminatie*. Dit versterkt tevens de interdisciplinaire samenwerking met andere partners.

Activiteiten

In 2017 onderneemt het IHC verschillende activiteiten in het kader van voorlichting en educatie.

De activiteiten in het kader van voorlichting en educatie zijn primair gericht op:

- Mensen in opleiding, in het bijzonder jongeren uit het primair en voortgezet onderwijs (10-15 jaar) en lerarenopleidingen (Pabo, lerarenopleiding geschiedenis)
- Volwassenen, die geen directe relatie hebben met Nederlands-Indië

De activiteiten zijn verder gericht op:

- Alle geïnteresseerden in de vaderlandse geschiedenis
- De Indische gemeenschap (verschillende generaties; binnen- en buitenland): allen die zich verbonden voelen met Nederlands-Indië of Indonesië
- Docenten (PO, VO, HO) en wetenschappers geschiedenis en maatschappijleer
- Organisaties werkzaam voor de Indische gemeenschap
- Culturele (erfgoed)instellingen en musea
- Lokale, provinciale en landelijke overheden
- Subsidieverstrekkers en fondsen

1. Wereld Express

Doelgroep:

- *Primair: jongeren van 10 tot 14 jaar.*
- *Secundair: alle jongeren en volwassenen die geïnteresseerd zijn in het onderwerp.*

De Wereld Express is een 12-meter lange trailer die door Nederland reist, op weg naar jongeren die een spannende tentoonstelling willen bezoeken in hun eigen omgeving. De Wereld Express is gemaakt voor jongeren van 10 tot 14 jaar, maar is ook voor volwassenen boeiend. De tentoonstelling gaat over grote thema's, zoals herdenken, anders-zijn, vooroordelen en wonen in een ander land. Gaandeweg ontdekken de bezoekers dat de tentoonstelling vooral over henzelf gaat.

De Wereld Express is leuk en leerzaam voor een klas, maar is ook interessant voor individuele bezoekers. In de Wereld Express leren bezoekers wat vooroordelen zijn en hoe ze ontstaan. Ze kijken letterlijk naar zichzelf via de ogen van de ander. Ze stellen vragen als: waar ben ik thuis? Hebben mensen een vaderland nodig? Welke gewoonten heb ik? Wat is vreemd? Wat betekenen herdenken en herinneren voor mij? En: hoe kan ik in mijn eigen leefwereld conflicten op een vreedzame manier oplossen? Al deze vragen worden gesteld via speelse, verrassende en leuke werkvormen.

De Wereld Express reist drie jaar door heel Nederland. 2017 is het laatste jaar. De Wereld Express wordt nog tot en met juni ingezet. Het IHC verhuurt de Express aan lokale organisaties. Dit zijn bijvoorbeeld oorlogs- en verzetsmusea, Indische organisaties, gemeenten, Wereldwinkels, historische verenigingen, bibliotheken, welzijnsinstellingen en grote scholengemeenschappen. Het IHC werft daartoe actief huurders. De organisaties nodigen vervolgens scholen uit om de Express te bezoeken. Het IHC begeleidt hen daarbij en geeft advies en middelen om het scholenbezoek zo goed mogelijk te laten verlopen.

Resultaat:

- De Wereld Express is in 2017 op minimaal vijf verschillende locaties te bezichtigen.
- Minimaal 7.500 bezoekers bij de Wereld Express in 2017.

2. De Terugkeer: digitale les en nieuwe edities

Doelgroep: Leerlingen uit de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

Het IHC wil een digitale les maken bij de strip De Terugkeer, die door scholen in het voortgezet onderwijs gebruikt kan worden via een digibord. Het IHC maakt de les in samenwerking met de Anne Frank Stichting (AFS), die digitale lessen maakt bij De Ontdekking en De Zoektocht. De lessen van de AFS zijn al in september 2015 klaar, maar het IHC en de AFS gaan gezamenlijk optrekken in de promotie van de drie lessen.

Met de digitale les wil het IHC het gebruik en de verkoop van de strip De Terugkeer stimuleren. Voor dit project moet nog externe financiering worden aangevraagd. Eind 2016-begin 2017 wordt een Franse editie van De Terugkeer uitgegeven door uitgeverij BD Must uit Brussel. De Franse uitgave is bestemd voor de Belgische, Franse en Zwitserse markt.

In april 2017 wordt door Uitgeverij L (die per 1 juli 2016 is ondergebracht bij Don Lawrence Collection, DLC) een cassette uitgegeven met drie strips: De Terugkeer (WO II Nederlands-Indië), de Ontdekking (WO II algemeen) en De Zoektocht (Holocaust). De twee laatstgenoemde strips zijn van de Anne Frank Stichting.

Resultaat:

- Het IHC maakt samen met de AFS een digitale les bij de strip De Terugkeer.
- De Terugkeer wordt (eind 2016-begin 2017) uitgegeven in het Frans
- De Nederlandstalige editie van de Terugkeer wordt (in april) samen met De Ontdekking en De Zoektocht (van de Anne Frank Stichting) uitgegeven in een luxe cassette.

3. Oorlog in mijn buurt – nieuwe variant (post)koloniale sporen in mijn stad

Doelgroep: Leerlingen uit groep 7 en 8 van het primair onderwijs.

IHC zal samenwerken met Oorlog in mijn Buurt om een nieuwe variant te ontwikkelen volgens het format van het succesvolle ontmoetings-onderwijsprogramma Oorlog in mijn

buurt. Oorlog in mijn buurt brengt ouderen en kinderen en de buurt dichter bij elkaar rondom persoonlijke buurtverhalen uit de Tweede Wereldoorlog. Kinderen uit groepen 7 en 8 interviewen een oudere die tijdens de oorlog in hun buurt woonde. Ze houden een interview onder begeleiding van een journalist en een fotograaf. Het interview wordt vastgelegd in tekst, beeld en audio. Teksten en beelden worden opgenomen in de website van Oorlog in mijn Buurt en hergebruikt in het onderwijs. Audio wordt opgenomen in het archief van Oorlog in mijn Buurt. Het interview is onderdeel van een verdiepend 6 weken durend onderwijsprogramma waarin leerlingen in drie masterclasses door historici meer leren over WO2 vanuit verschillende perspectieven en in drie talent-ontwikkelingslessen leren interviewen, presenteren en onderzoek doen. Op elke school wordt na 6 weken een eindpresentatie gehouden, waarin de kinderen hun eigen visie geven op oorlog en het gehoorde oorlogsverhaal terug vertellen aan de ouderen. Tot slot worden de leerlingen erfgoeddragers van het oorlogsverhaal van de oudere en hebben zij de taak deze voort te vertellen.

Aangezien het oorlogsverhaal van de ouderen plaats vond in Nederlands-Indië zal als alternatief voor de woonhuizen in de buurt 'kernegebouwen' centraal staan in de stad en bij voorkeur in de buurt die een band hebben met Nederlands-Indië, WOII in Indië en de repatriëring. Steden als Den Haag hebben hiervoor zeker voldoende aanknopingspunten.

Resultaat:

- Het IHC maakt samen met Oorlog in mijn buurt een nieuwe variant op het ontmoetingsonderwijsprogramma.
- Erfgoeddragers worden ingezet tijdens IHC-activiteiten rondom de Vrijheidsmaaltijd (5 mei), de Indië herdenking (15 augustus) of andere bijeenkomsten om de verhalen door te vertellen.
- Indische gastsprekers en andere representanten van de Indische gemeenschap worden ingezet voor de interviews.

4. Interviewproject Herinneringen aan Indië

Doelgroep:

- *Ooggetuigen van de Tweede Wereldoorlog en de nasleep daarvan in Nederlands-Indië.*
- *Alle geïnteresseerden in de geschiedenis van Nederlands-Indië.*

Met het interviewproject Herinneringen aan Indië legt het IHC verhalen vast van mensen die de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië hebben meegemaakt of die rechtstreeks betrokken zijn geweest bij de dekolonisatieoorlog en (anticiperend op het kenniscentrum) de Repatriëring. In 2016 zijn grote stappen gezet om het interviewproject beter te waarborgen voor de toekomst en meer bekendheid te geven bij een breed publiek. Zo werden in 2016 interviews geïntegreerd in een film over de vaart van Indonesië naar Nederland bij de tentoonstelling Over Zee en zal worden ingezet voor Kenniscentrum repatriëring.

De collectie van het project bestond eind 2016 uit ongeveer honderd interviews en groeit nog steeds. Onderwerpen als het leven voor de oorlog, de Japanse inval, het krijgsgevangenschap, de bevrijding en de repatriëring worden belicht door de ogen van verschillende bevolkingsgroepen. De collectie van het IHC is vastgelegd in een database, die intern bij het IHC ligt en te zien is op de website van archiveringsplatform DANS.

Aanpak:

De database met de interviewcollectie van het IHC, wordt voortdurend aangevuld door de vrijwilligers van het IHC. Ook worden er steeds nieuwe fragmenten van interviews op YouTube en op Indië in Oorlog geplaatst, worden er nieuwe oproepen voor interviews gedaan, worden de interviews ingezet voor educatief materiaal en vindt men informatie over het project op de website van het IHC.

De reacties op de filmfragmenten zijn positief en mensen vinden het leuk en interessant om verhalen te bekijken van ooggetuigen. Daarom gaat het IHC hier in 2017 mee door.

Resultaat:

- Het IHC plaatst nieuwe fragmenten op YouTube en Indië in Oorlog plaatsen, zodat het project voortdurend onder de aandacht gebracht wordt.

5. Publicatie jubileumboek

Samen met schrijfster Martine Letterie gaat het IHC een jeugdboek publiceren in dit jubileumjaar. Martine Letterie is een bekend (jeugdboeken)schrijfster en heeft o.a. voor de serie 'Vergeten oorlog' geschreven. Ook schreef ze eerder boeken samen met Nationaal Monument Kamp Amersfoort en Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

Het IHC vindt het belangrijk een jeugdboek te publiceren voor jongeren vanaf 12 jaar. Een boek dat gaat over een Indische hoofdpersoon van 13/14 jaar, die in Nederlands-Indië de Bersiap en de onafhankelijkheidsoorlog meemaakt en daarna de komst naar Nederland. Het boek is bedoeld voor leerlingen in het voortgezet onderwijs en behandelt thema's die ook in het onderwijs belangrijk zijn: dekolonisatie, oorlog, vluchten, komst naar een nieuw land.

Het boek wordt in november 2017 gepresenteerd tijdens het lustrum van het IHC.

Het IHC wil tegelijkertijd met het boek educatief materiaal te maken, zodat het boek aan scholen kan worden verspreid. Bij het schrijven van het boek kunnen de vastgelegde interviews van het IHC als bron worden gebruikt.

Het IHC treft in 2016 voorbereidingen voor het boek en voor educatief materiaal bij het jeugdboek. Daarbij wordt een extra partij gezocht (bijvoorbeeld het Museon), die samen met het IHC het boek en materiaal onder de aandacht kan brengen bij jongeren en scholen.

Resultaat:

- Het IHC bereidt samen met Martine Letterie het jubileumboek voor, door bronnenmateriaal te vinden en mee te denken over het verhaal.
- Het IHC vindt een partner voor het educatief materiaal bij het jubileumboek.

6. Indische gastlessen uitbreiden*Doelgroep:*

- *Leerlingen in de bovenbouw van het primair onderwijs en alle klassen van het voortgezet onderwijs*

In 2013 is het IHC een samenwerking aangegaan met het Landelijk Steunpunt Gastsprekers om het aantal boekingen van een gastles over Nederlands-Indië te verhogen. Het IHC wil graag dat meer scholen een gastles boeken, omdat een gesprek met een ooggetuige jongeren op een unieke manier inzicht geeft in de geschiedenis van Nederlands-Indië.

Het IHC streeft ernaar om het aantal boekingen van een Indische gastspreker in 2016 substantieel te verhogen. Het IHC wil de Indische gastlessen aanbieden in combinatie met de Wereld Express en met een bezoek aan Het Verhaal van Indië. Bij contact met huurders van de Wereld Express wordt expliciet gewezen op de mogelijkheid om een ooggetuige in te zetten op scholen. Ook worden gastsprekers ingezet voor de interviews bij de Oorlog in mijn buurt-nieuwe variant.

Resultaat:

- Minimaal 10% extra gastlessen Nederlands-Indië in 2017.

7. Verzet*Doelgroep: Leerlingen voortgezet onderwijs*

Het Platform WO2 heeft de intentie om het jaar 2018 uit te roepen tot Nationaal Themajaar Verzet (werktitel). Het initiatief tot dit jaar is ingebracht door de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45. In voorbereiding daarop zal in 2017 een pilotproject worden gestart, dat in 2018 zal lopen. Centraal zal staan het thema verzet tegen de achtergrond van de Indische geschiedenis. Hiervoor zal partnerschap gezocht worden met enkele scholen in het onderwijs. Leerlingen volgen workshops, trainen verschillende vaardigheden en denken na wat verzet voor henzelf betekent in deze hedendaagse samenleving en op wat voor manier zij iets kunnen bijdragen aan het realiseren van vrijheid. Het resultaat wordt in een eindpresentatie omgezet die de leerlingen zelf vormgeven.

Resultaat:

- Het IHC versterkt de samenwerking met het onderwijs
- Het IHC ontwikkelt workshops en een methode die op verschillende scholen kan worden uitgevoerd.

8. Next generation Pop-up test-lab (werktitel)

Doelgroep: Indische gemeenschap, individuele bezoekers, hoger onderwijs

In 2017 zal een begin worden gemaakt met het opzetten van een meerjarig project met een *pop-up test-lab* voor een nieuwe vaste presentatie. Als eerste zal hiervoor een projectplan worden geschreven en subsidie worden aangevraagd. In het test-lab testen we samen met de Indische gemeenschap, bezoekers en het onderwijs hoe we het na-oorlogsverhaal van de Indische gemeenschap kunnen vormgeven. Het pop-up test-lab zal op verschillende plekken van het land staan. Het pop-up test-lab wordt het een waardige opvolger voor de Wereld Express.

De verscheidenheid van het naoorlogs Indisch leven in Nederland staat centraal vanaf de aankomst van de repatrianten uit Indonesië in Nederland. Na de Tweede Wereldoorlog in Indië en de repatriëring vanuit Indonesië naar Nederland pakten de Indische gemeenschap de draad weer op en sloegen nieuwe wegen in de Nederlandse samenleving. De integratie van Indische Nederlanders wordt doorgaans een 'stille' integratie genoemd.

Was deze integratie wel zo 'stil'? Welke thema's zijn onderdeel van publiek debat en/of wordt vooral in 'eigen kring' over gepraat? Wie zijn (on)bekende rolmodellen? En, welke gebeurtenissen waren na de Tweede Wereldoorlog in Indië en de repatriëring 'vormend' voor de Indische gemeenschap?

Het project zoekt de wisselwerking tussen de Indische gemeenschap, bezoekers van het test-lab en het onderwijs.

Resultaat:

- Het IHC werkt nauw samen met de verschillende doelgroepen.
- Er wordt zowel een niet- als wel Indisch publiek bereikt.
- Er wordt geëxperimenteerd met verschillende presentatievormen en thema's.

9. Bron van de maand

Doelgroep: docenten, leerlingen onderbouw voortgezet onderwijs

Samenwerking met de andere drie herinneringscentra Kamp Amersfoort, Vught en Westerbork.

De vier herinneringscentra zetten maandelijks een bron online. De bron kan ingezet worden door docenten in het voortgezet onderwijs om verschillende thema's rondom WOII te behandelen. De bron is een voorwerp of beeldmateriaal van een van de vier herinneringscentra. Aan de hand van 4 vragen analyseren de leerlingen de bron en verdiepen ze zich verder in de thematiek in maximaal 10 minuten. Iedere maand staat 1 bron van 1 van de vier herinneringscentra centraal. Op sommige momenten meerdere bronnen.

Resultaat:

- Het IHC brengt middels 4 bronnen het Indisch oorlogsverhaal onder de aandacht.
- Het IHC en andere herinneringscentra trekken hier samen in op en genereren gezamenlijk aandacht voor de thematiek.

10. Huidig aanbod

Het IHC heeft de afgelopen jaren verschillende producten (mede-) ontwikkeld waaronder: Quiz Missie Nederlands-Indië (i.s.m. Squla), lesbrieven bij het jeugdboek Dromen van vrijheid, de Wereld Express voor het primair onderwijs. En daarnaast de strip De Terugkeer, lesbrieven bij de film Arigato (i.s.m. Movies That Matter), Thuis is ver weg (filmfragmenten) voor het voortgezet onderwijs. Ook is de game On the Ground Reporter Indonesia (i.s.m. Uitgeverij Deviant) voor het mbo ontwikkeld. Dit aanbod zal in samenwerking met de samenwerkingspartners ook in 2017 blijvend onder de aandacht worden gebracht bij het onderwijs.

3.2.3 Wisseltentoonstellingen

Doelgroep: Alle geïnteresseerden in de geschiedenis van Nederlands-Indië

In vervolg op de drie wisseltentoonstellingen in 2016 (Dromen van Vrijheid, WieWatWaar Indië, Over zee) organiseert het IHC ook in 2017 wisseltentoonstellingen. Dit zijn zowel tentoonstellingen ter aanvulling op de vaste tentoonstelling Het Verhaal van Indië, als ook tentoonstellingen (in kleinere variant) elders in het land. In 2016 realiseerde IHC reeds de pop-up expositie Thuis in beeld in het World Forum tijdens de Indië herdenking (i.s.m. St. Herdenking 15 augustus 1945) en Twijfelindo's. Gezichten van Nederland in het Stadhuis/Stopera van Amsterdam (i.s.m. fotograaf Armando Ello en St. 4/5 mei Comité Amsterdam Zuidoost).

Tevens worden bij de wisseltentoonstellingen educatieve activiteiten (randprogrammering) ter verdieping op de tentoonstelling en educatieve producten (bijv. migratiekaart bij Over Zee) ontwikkeld om de betrokkenheid van het publiek bij het onderwerp te stimuleren.

Deze wisseltentoonstellingen hebben een meerledig doel:

- Nieuw publiek stimuleren om naar Het Verhaal van Indië te komen, door meer en gevarieerder aanbod te presenteren.
- Meer bezoekers bij Het Verhaal van Indië ontvangen, doordat de wisseltentoonstellingen publiciteit en bezoek genereren.
- Samenwerking aangaan met verschillende partners om diverse thema's gerelateerd aan het Verhaal van Indië onder de aandacht te brengen.
- Zichtbaarheid van het IHC als kennis- en ontmoetingsplek bij het Verhaal van Indië.

Voor 2017 staan de volgende exposities in de planning:

Juni - augustus 2017: Second Generation (Jochem Sanders)

In dit fotoproject onderzoekt fotograaf/kunstenaar Jochem Sanders op welke wijze traumatische oorlogservaringen van ouders op hun kinderen (en ook op latere generaties) doorwerken. Centraal in dit project staan de kinderen van de slachtoffers uit Nederlands-Indië. Met een serie portretten maakt Jochem hun trauma zichtbaar. Trauma's die immer aanwezig zijn en deel uitmaken van een persoon, maar bijna altijd onder de oppervlakte blijven.

Medio september – december 2017: Kopi Susu (Rosa Verhoeve)

Rosa Verhoeve onderzoekt de thematiek rondom de repatriëring uit Indië en het oorlogsverleden van haar ouders. Dat doet zij in een fototentoonstelling en bijbehorend fotoboek. In 1957 maakten haar ouders de gedwongen oversteek van Indië naar Nederland. In 2007, precies vijftig jaar later, reist Verhoeve terug naar Indonesië, als start van haar fotoproject *Kopi Susu*. Niet om op zoek te gaan naar wat ooit geweest is, maar om te kijken wat Indonesië nu voor haar betekent. Haar eigen blik staat centraal: de blik van de tweede generatie, met de erfenis van haar familie in het achterhoofd. Op reis door het land van haar ouders heeft zij beelden gemaakt over wat het betekent om zowel *Kopi* als *Susu* te zijn. *Kopi Susu* laat een eigen stem horen. Verhoeve onderzoekt de thematiek zonder oordeel of kant-en-klare antwoorden, in een poëtische beeldtaal die méér wil zijn dan een persoonlijke anekdote.

Voorjaar en najaar 2017: tijdelijke exposities in het land

- Plaatsen van succesvolle wissel-exposities zoals Over Zee en Thuis in beeld op een andere locaties in het land.
- Belanda Hitam i.s.m. St. 4/5 mei Comité A'dam Zuidoost (Armando Ello ook noemen?)

Resultaat:

- Het IHC organiseert wissel-tentoonstellingen en randprogrammering ter aanvulling op en ter versterking van Het Verhaal van Indië
- Als gevolg van de wissel-tentoonstellingen neemt het bezoek aan Het Verhaal van Indië met 5% toe.

3.2.4 Kennisloket en online media

Doel: Met zijn online media is het IHC hét (inter)nationale en centrale kennisloket voor alle zaken aangaande Nederlands-Indië in relatie tot de Tweede Wereldoorlog vanaf begin 1900.

Aanpak:

Jongeren en volwassenen zijn gewend om een groot deel van hun informatie online te vinden. Het IHC anticipeert hierop door de onlineinformatie steeds te vernieuwen en te verbeteren. In 2017 wil het IHC het bereik van online media wederom vergroten.

Het webportaal 'Indië in Oorlog' wordt actief in de markt gezet en extra onder de aandacht gebracht bij het publiek als waardevolle bron voor het zoeken naar informatie over de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië. De website en social media van het IHC worden actief bezocht en er vindt veel interactie plaats met de 2^e tot en met de 4^e generatie via de social media. In feite wordt het IHC steeds interactiever.

In 2015 is een begin gemaakt met het ontsluiten van de interviewserie 'Herinneringen aan Indië' via 'Indië in Oorlog'. De volledige interviews zijn gedeeltelijk ontsloten bij DANS, zodat zij permanent beschikbaar blijven. Dit wordt voortdurend uitgebreid. De interviews komen zo ten dienste van wetenschappelijk onderzoek. De samenvattingen op 'Indië in Oorlog' zijn ongekend populair. Deze collectie wordt steeds verder uitgebreid.

Verder zijn steeds meer mensen betrokken bij het werk en de doelen van het IHC via digitale media. Facebook, Twitter en de drie websites van het IHC vormen een onmisbaar deel van de voorlichting aan een breed publiek. Het IHC heeft blijvend aandacht voor het vergroten van de reikwijdte van de digitale media. In 2017 wordt de doelgroepencommunicatie ingezet als krachtig middel om nog beter de verschillende doelgroepen en generaties aan te spreken in hun eigen taal.

Resultaat:

- Het webportaal (en zijn nieuwe onderdelen) wordt actief onder de aandacht gebracht bij de doelgroepen van het IHC via de communicatiekanalen van het IHC in het algemeen, waaronder nieuwsbrief, Facebook, Twitter, en meer specifiek kanalen richting het onderwijs.
- De bekendheid en het gebruik van 'Indië in Oorlog' als een kenniscentrum voor leerlingen en docenten in het primair, voortgezet en hoger onderwijs is in 2017 vergroot.
- De verschillende digitale communicatiekanalen van het IHC worden gericht ingezet voor de verschillende doelgroepen.
- Een gemiddelde groei van 10 % van het bezoek aan 'Indië in Oorlog', de websites, Facebook en Twitter.

3.2.5 Podiumactiviteiten

Doel: Het IHC staat inmiddels bekend als nationale organisatie die zelfstandig of in samenwerking met andere organisaties - op verschillende locaties in Nederland - met regelmaat goed bezochte podiumactiviteiten organiseert over onderwerpen die betrekking hebben op WOII in Nederlands-Indië.

Het IHC organiseert podiumactiviteiten zoals debatten, lezingen en seminars, die inhoudelijk aansluiten op thema's met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië. De bijeenkomsten vinden verspreid door Nederland plaats. De selectie van te programmeren podiumactiviteiten komt tot stand op basis van verschillende bronnen:

- Uit te diepen thema's van de publiekspresentatie 'Het Verhaal van Indië'.
- Door derden (organisaties, personen) aangedragen onderwerpen.
- Inspelen op actualiteiten: nieuwe publicaties van boeken of films, historische momenten en actuele maatschappelijke ontwikkelingen.

Aanpak:

Het aantal geplande podiumactiviteiten wordt in 2017 bewust laag gehouden, om twee redenen:

- Het IHC concentreert zich zoveel mogelijk op planning en uitvoering van educatieve activiteiten.
- Het IHC houdt ruimte open voor het organiseren van activiteiten in die inspelen op de actualiteit. Dergelijke activiteiten laten zich niet een jaar van tevoren programmeren. Dat gebeurt in de loop van het jaar.

In 2017 worden onder andere de volgende activiteiten georganiseerd.

- **1^e Publieke lezing van de bijzonder hoogleraar**

De bijzonder hoogleraar Prof. dr. Remco organiseert eenmaal per twee jaar een publieke lezing, die eveneens bekostigd worden uit de daarvoor bestemde Gebaargelden. Op deze wijze geeft het IHC hernieuwd vorm aan de 'Gebaarlezing'. De eerste 'publieke lezing' in vernieuwde vorm wordt in het voorjaar van 2017 gehouden.

- **Indiëlezing 2017**

Op zaterdag 11 maart wordt de vijfde jaarlijkse Indiëlezing georganiseerd in de Openbare Bibliotheek in Amsterdam. Het IHC is medeorganisator. Dit jaar wordt stilgestaan bij het feit dat het 75 jaar geleden is dat de Japanse bezetting in Nederlands-Indië aanving.

- **'Gedeeld verleden, gedeelde verhalen'**

Op of rond 21 maart zal de jaarlijkse activiteit in samenwerking met de vier herinneringscentra plaatsvinden in het kader van 'Gedeeld verleden, gedeelde verhalen'. Centraal staat de (door de herinneringscentra gedeelde) geschiedenis van de Indische en

Molukse gemeenschap en de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië voor deze groep.

- **'Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst'**

Het IHC en Stichting Herdenking zetten hun samenwerking voort in het programma Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst. Door het jaar heen en op 15 augustus, de dag van de Indiëherdenking in Den Haag, zullen IHC en Stichting Herdenking activiteiten organiseren die tot doel hebben om de Indiëherdenking bij jongeren beter 'op de kaart' te krijgen. Speciaal aandachtspunt is het genereren van aandacht in de media, die gericht is op verschillende generaties en dan vooral op jongeren. We zetten de krachtige onderdelen uit de programmering voort. Immers, de kracht zit hem in de herhaling en daarmee de bekendheid van de activiteiten. Ook in 2017 zijn er Indische Salons, wordt de #Ik herdenk campagne vervolgd, de Melati staat inmiddels bekend als symbool voor de herdenking. In 2017 werken we samen aan een herdenking *Next Level* met een toekomstgerichte strategie.

Voor 1 november 2016 wordt een vervolgaanvraag ingediend bij het vfonds.

De activiteiten in het kader van Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst vinden doorgang onder voorbehoud van financiering.

- **Vriendendag van het Indisch Herinneringscentrum**

Het IHC organiseert jaarlijks een speciale dag voor de vrienden en vrijwilligers van het Indisch Herinneringscentrum. Op deze dag kunnen de 'ambassadeurs' van het IHC elkaar ontmoeten en herinneringen met elkaar delen. Ook worden vrienden uitgenodigd om mee te denken over de activiteiten en werkzaamheden van IHC.